

Ο Γρηγόρης Αυξεντίου – Ο Σταυραετός του Μαχαιρά.

Ο Αγώνας, η Επικήρυξη και ο Ηρωικός Θάνατος.

Ο Γρηγόρης Αυξεντίου, γεννήθηκε στο χωριό Λύση της επαρχίας Αμμοχώστου, στις 22 Φεβρουαρίου του 1928. Αφού τελείωσε το Γυμνάσιο έφυγε για την πολυαγαπημένη του Ελλάδα, με σκοπό να γίνει στρατιωτικός. Μετά την αποτυχία του στις εξετάσεις της Σχολής Ευελπίδων, γράφτηκε στη Σχολή Εφέδρων Αξιωματικών του Ελληνικού Στρατού με κατάρτιση ανθυπολοχαγού. Αφού αποφοίτησε, έκανε τη στρατιωτική του θητεία στον 1° λόχο του 613ου τάγματος πεζικού, στα Ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Ακολούθως, υπηρέτησε στην Ελλάδα στο Αλβανικό Μέτωπο και στην Ήπειρο με τον βαθμό του υπολοχαγού. Στις 15/11/52, τελιώνοντας την θητεία του, **επι-στρέφει στην Κύπρο** όπου εργάζεται ως οδηγός ταξί. Εκείνη την περίοδο αρραβωνιάζεται.

Η συμμετοχή του στον **Αγώνα 1955 – 1959.**

Τον Ιανουάριο του 1955, **μυήθηκε στην Ε.Ο.Κ.Α.** (Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών, με κύριο στόχο την Ένωση της Κύπρου με την

Ελλάδα). Στις **20/1/1955** είχε την πρώτη του επαφή με το Γρίβα, τον αρχηγό της Ε.Ο.Κ.Α. στον αγώνα κατά των Άγγλων. Τόσο φανερό ήταν η φλόγα και η αγάπη του για την πατρίδα, που ο **Γεώργιος Γρίβας Διγενής αντί του καθιερωμένου όρκου δέχτηκε τον λόγο της στρατιωτικής του τιμής**, καθώς ήταν ο μόνος από τους νεαρούς που είχε στρατιωτική κατάρτιση.

Πολύ γρήγορα διακρίθηκε για τις ηγετικές του ικανότητες και ο Γρίβας, αναγνωρίζοντας το ήθος και τον πατριωτικό του ζήλο, του δίνει την θέση του υπαρχηγού της Ε.Ο.Κ.Α και του αναθέτει την στρατολόγηση και εκπαίδευση ανδρών στον τομέα της Αμμοχώστου, όπου και τον θέτει επικεφαλής. Μέσα στην Οργάνωση πήρε το κωδικό όνομα **«Ζήδρος»**, το οποίο και κράτησε μέχρι τον ηρωικό του θάνατο.

Η επικήρυξη των Βρετανών.

Οι Άγγλοι κατακτητές έκαναν πολλές προσπάθειες για να συλλάβουν τον Αυξεντίου, και καθώς έβλεπαν ότι απέβαιναν άκαρπες, τον επικήρυξαν με 5.000 λίρες. Μετά την επικήρυξη του, καταφεύγει στην οροσειρά τού Πενταδάκτυλου, σε μια φυσική στενόχωρη σπηλιά. Εκεί, ο Αυξεντίου, αρχίζει να μαθαίνει στους αγωνιστές την χρήση των όπλων, καθώς και τεχνικές ανταρτοπόλεμου.

Στις 11 Δεκεμβρίου 1955, στην ιστορική μάχη των Σπήλιων, ο Αυξεντίου όχι μόνο οδήγησε σε ασφαλές μέρος τους συναγωνιστές του αλλά παρέσυρε δυο φάλαγγες των Άγγλων στρατιωτών, που ανηφόριζαν προς τα κρησφύγετα, με μεγάλη ευρηματικότητα και ικανότητα, ώστε να συγκρουστούν μεταξύ τους, έχοντας μεγάλες απώλειες.

Το κρησφύγετο του Μαχαιρά και ο ηρωικός Θάνατος.

Το Πάσχα του 1956, βρίσκει τον ήρωα ν' αναρρώνει στο μοναστήρι του Μαχαιρά, μετά από εγχείρηση. Εκεί, πάνω από εκατό, Άγγλοι αξιωματικοί και στρατιώτες έζωσαν κυριολεκτικά το μοναστήρι, ενώ εκείνος με απόλυτη ψυχραιμία εμφανίστηκε ενώπιον τους, **μεταμφιεσμένος σε καλόγερο**, με γενειάδα και ράσο, **ως ο «πάτερ-Χρύσανθος»**, χωρίς κανέναν να τον αναγνωρίσει.

Την 1η Μαρτίου του 1957, οι Άγγλοι ξαναεισβάλλουν στο μοναστήρι του Μαχαιρά. Υποβάλουν σ' εξαντλητική ανάκριση, **τον βοσκό της Μονής** ο οποίος τελικά ομολογεί ότι **ο Αυξεντίου βρισκόταν σε ένα κρησφύγετο ένα χιλιόμετρο παραπέρα από την Μονή.**

Αμέσως, απόσπασμα από 60 στρατιώτες περικύκλωσε το κρησφύγετο καλώντας τον Αυξεντίου να παραδοθεί. Οι τέσσερις συναγωνιστές του, κατόπιν διαταγής από τον ίδιο, βγήκαν έξω, όχι όμως εκείνος. Ο Μίντλετον τον κάλεσε να παραδοθεί, αλλά έλαβε την υπερήφανη απάντηση «**Μολών λαβέ**». Τότε, τέσσερις Άγγλοι στρατιώτες, όρμησαν μέσα στην σπηλιά. **Ο Αυξεντίου τους υποδέχτηκε με καταιγιστικά πυρά.** Οι τρεις Βρετανοί οπισθοχώρησαν έντρομοι, ενώ ο τέταρτος έπεσε νεκρός.

Σύμφωνα με μαρτυρία του συμπολεμιστή του, Αυγουστή Ευσταθίου, που μετά τη ρίψη χειροβομβίδας στο κρησφύγετο αναγκάστηκε από τους Άγγλους να επιστρέψει στο κρησφύγετο, για να δει αν ο Αυξεντίου ήταν ζωντανός και να τον πείσει να παραδοθεί, προτίμησε να μείνει μαζί του. **«Τώρα είμαστε δύο. Ελάτε να μας πάρετε»**, φώναξε ο Γρηγόρης και η μάχη συνεχίστηκε ως το απόγευμα. Οι δυο αγωνιστές προσπαθούσαν να κρατήσουν τη μάχη μέχρι να νυχτώσει για να διαφύγουν.

Οι Άγγλοι στρατιώτες, που αντιλήφθηκαν τον σκοπό τους ζήτησαν ενισχύσεις, οι οποίες κατέφθασαν με ελικόπτερα. **Η μάχη συνεχίστηκε για 10 ώρες, χωρίς αποτέλεσμα.** Μπροστά στο αλύγιστο θάρρος του Αυξεντίου και αφού χρησιμοποίησαν όλων των ειδών τα όπλα, οι Βρετανοί έριξαν στο κρησφύγετο εμπρηστικές βόμβες. **Οι τεράστιες φλόγες κάλυψαν το κρησφύγετο και έκαψαν ζωντανό τον Αυξεντίου.**

Η μάχη τελείωσε στις 2 τα ξημερώματα της 3ης Μαρτίου 1957. Το πτώμα του 29χρονου Αυξεντίου βρέθηκε απανθρακωμένο και τάφηκε την επομένη στις Κεντρικές Φυλακές Λευκωσίας για να αποφευχθούν λαϊκές εξεγέρσεις. Στο χώρο που είναι γνωστός σήμερα ως **«Τα Φυλακισμένα Μνήματα».**

Οι ιστορικές πηγές αναφέρουν.

«Το καρβουνιασμένο πτώμα του αναγνώρισε πρώτος ο πατέρας του στο στρατιωτικό νοσοκομείο Λευκωσίας. «Απ’ τις χοντρές ελληνικές κοκκάλες του», όπως είπε, «κι από κείνο το χρυσό κωσταντινάτο που άχνιζε στον κόρφο του». Βγήκε από το νεκροτομείο χαμογελώντας. Όταν ρωτήθηκε από τους δικούς του γιατί χαμογελούσε, κι αν τελικά δεν είναι ο Γρηγόρης, αυτός απάντησε με περηφάνια: «Ναι, ο Γρηγόρης είναι, αλλά να μην μας δούνε αυτά τα σκυλιά να κλαίμε» και αφού απομακρύνθηκε λίγο, έβαλε τα κλάματα. Η μάνα του όταν πληροφορήθηκε το θάνατο του γιου της, είπε «Είμαι περήφανη για τον γιο μου. Κάλλιο μια φούχτα τιμημένη στάχτη, παρά γονατισμένος ο λεβέντης μου».

Ο Αυγουστής διηγείται:

«Ένα υγρό άρχισε να κατακλύζει το κρησφύγετο. **“Είναι βενζίνα Μάστρε μου”**, του είπα. **“Θα μας κάψουν ζωντανούς”**. Δεν πρόλαβα να τελειώσω τη φράση μου και τρεις εμπρηστικές βόμβες μετέβαλαν το κρησφύγετο σε φλεγόμενο καμίνι. Βρισκόμουν στην είσοδο του κρησφύγετου γονατιστός. Οι φλόγες κάλυψαν τα μαλλιά μου και το δεξί μέρος του προσώπου μου. Ο μάστρος βρισκόταν στο βάθος του κρησφύγετου, ανάμεσα στις φλόγες που τον είχαν ζωσμένο από παντού. Η όψη του ήταν ήρεμη και γαλήνια. Με το

ίδιο ατάραχο και αποφασιστικό ύψος και με πολλή στοργή και αγάπη, μόλις τον κοίταξα τρομαγμένος άκουσα από το στόμα του τα τελευταία λόγια που δεν ήταν άλλα από την τόσο αγαπημένη από μένα φράση, που πάντοτε υπήρξε για μένα κουράγιο και έμπνευση. **«Μη φοβάσαι Ματρόζο, μη φοβάσαι».**

Μέσα σ' εκείνη την κόλαση ο Ευσταθίου βγήκε από το σπήλαιο ενώ οι Άγγλοι με μανία ρωτούσαν που είναι ο Αυξέντιου, αναγκάζοντας τον να μπει στο κρησφύγετο για να τον ανασύρει νεκρό. Όταν μπαίνει ο Αυγουστής στο κρησφύγετο, αντικρίζει τον νεκρό «μάστρο του» όπως αφηγείται ο ίδιος: «Ο Θρυλικός Γρηγόρης Αυξεντίου, ο αγαπημένος μας Μάστρος ήταν νεκρός ξαπλωμένος ανάσκελα. Το αριστερό του χέρι ήταν υψωμένο και από τη μέση και πάνω είχε γίνει κάρβουνο. Το άλλο σώμα καιγόταν. Ήταν τόσο ζεστό που κάηκα μόλις τον άγγιξα. Οι στρατιώτες μου φώναζαν να τον σύρω έξω. Δεν με πίστευαν όταν τους έλεγα πως είναι νεκρός».

Σήμερα, το ηρωικό κρησφύγετο, ο τόπος της θυσίας, στην πλαγιά του Μαχαιρά, είναι εκεί μεγαλόπρεπος να θυμίζει **στιγμές θυσίας, αυταπάρησης και ηρωισμού**. Λίγα μέτρα πιο πάνω ένα μεγάλο άγαλμα, στέκεται επιβλητικό, κρατώντας για πάντα **«αθάνατο»** στις μνήμες όλων, το όνομα του Γρηγόρη Αυξεντίου, του Σταυραετού του Μαχαιρά.

Δημοσιεύθηκε στο : cyprusalive.com

Πηγή : <https://www.militaire.gr/>